

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

01 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Victor Boico, Nadejda Toma

judecând, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Procurorul General Adjunct Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Districtului Militar Odessa nr. 1950 din 23 iulie 1941, în cauza penală privindu-l pe

*Vaisman Iancheli XXXXX, născut în XXXXX,
originar și domiciliat la data condamnării în
XXXXX.*

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Tribunalului militar al Districtului Militar Odessa nr. 1950 din 23 iulie 1941, *Vaisman Iancheli* a fost condamnat în baza art. 54¹⁰ alin. (2) din Codul penal al RSSU, la pedeapsa capitală prin împușcare, cu confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, inculpatul *Vaisman Iancheli* a fost condamnat pentru faptul că, în perioada de 19 și 20 iulie 1941, a făcut afirmații antisovietice printre persoanele reținute și militari ai Armateri Roșii.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul *Vaisman Iancheli* a declarat că, nu recunoaște vinovăția în comiterea infracțiunii, or și-a exprimat opinia cu referire la condițiile de existență în Armata Roșie. La data de 19 iulie 1941, fiind flămând, a menționat că nu are de gând să traverseze râul Nistru, din motiv că Ucraina nu are nici sare, nici zahăr, însă în Basarabia sunt foarte multe alimente. Când zburau deasupra unității militare avioane nemțești, nu a dorit să se culce la pământ că iarăși, fiind înfometat, a menționat că ar fi mai bine dacă avioanele inamicului i-ar lovi.

3. Procurorul General Adjunct Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală,

a solicitat casarea sentinței, cu încetarea procesului penal în privința lui *Vaisman Iancheli* și reabilitarea acestuia.

În susținerea celor menționate, procurorul indică că, în conformitate cu art. 3 lit. a) al Legii RM nr. 1225/1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, sunt declarate nevinovate persoanele care în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990 au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul Republicii Moldova.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Conținutul sentinței contestate relevă că, condamnatul nu a fost asistat de un apărător, învinuirea nu a fost prezentată și susținută de un acuzator de stat, iar instanța de judecată nu a supus analizei și aprecierii în coroborare declarațiile lui și probele administrate în dosarul respectiv, fondându-și, astfel, hotărârea de condamnare pe presupuneri.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, având dreptul singură să se apere și să fie asistată de un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa, iar concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Totodată, conform art. 3 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, cu modificările ulterioare, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru „*activitate contrarevoluționară*”.

Astfel, condamnarea lui Vaisman Iancheli pentru activitate contrarevoluționară, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, deoarece sentința de condamnare

în privința acestuia, a fost pronunțată în lipsa unor probe, precum și în lipsa apărătorului, fiindu-i încălcat condamnatului dreptul la apărare și la un proces echitabil.

Reieșind din cele constatate și reținând prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța de recurs găsește prezente în speță motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească de condamnare a lui Vaisman Iancheli în baza art. 54¹⁰ alin. (2) Cod penal al RSSU, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală, cu încetarea procesului penal în baza art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și reabilitarea acestuia.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

admite recursul în anulare declarat de către Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului militar al Districtului Militar Odessa nr. 1950 din 23 iulie 1941, privind condamnarea lui *Vaisman Iancheli XXXXX*, în baza art. 54¹⁰ alin. (2) din Codul penal al RSSU, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *01 februarie 2021*.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Victor Boico

Nadejda Toma